

Valsts bērnu tiesību aizsardzības
inspekcijas
2006.gada bērnu tiesību ievērošanas
rādītāju salīdzinošā analīze
(pilsētās un rajonos)

Rīga, 2007

Saturs

1. Konstatētie bērnu tiesību ievērošanas pārkāpumi 2006, analīze
2. 2006. gadā par normatīvo aktu pārkāpumiem piemērotās sankcijas
3. Secinājumi
4. Ieteikumi atklāto problēmu risināšanā.

1. Konstatēto bērnu tiesību ievērošanas pārkāpumu 2006.gadā analīze.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (turpmāk tekstā-inspekcija) 2006.gadā veica pārbaudes: izglītības iestādēs; bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādēs, bērnu sociālās aprūpes centros, specializētajos bērnu aprūpes centros; citās iestādēs: brīvības atņemšanas iestādēs, sociālās korekcijas izglītības iestādēs, sporta un atpūtas nometnēs, ārstniecības iestādēs u.c.

2006.gadā veiktas 453 bērnu tiesību ievērošanas pārbaudes, pamatojoties uz pārbaudēs konstatēto veikta 2006.gada bērnu tiesību ievērošanas rādītāju salīdzinošā analīze pilsētās un rajonos.

Visbiežāk inspekcija konstatēja pārkāpumus bērna tiesību **uz privātās dzīves, personas neaizskaramību un brīvību** ievērošanā, t.i. pārkāpts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 9. pants, kas nosaka: (1) Bērnam ir tiesības uz privāto dzīvi, dzīvojamās telpas un korespondences noslēpumu, personas neaizskaramību un brīvību. (2) Pret bērnu nedrīkst izturēties cietsirdīgi, nedrīkst viņu mocīt un fiziski sodīt, aizskart viņa cieņu un godu.

	Ārpusģimenes aprūpes iestādes			Internātskolas			Skolas			Pirmsskolas			Ģimenes			Citi		
	V	D	C	V	D	C	V	D	C	V	D	C	F	E	S	V	D	C
Daugavpils		1	1				3											
Jelgava		1		1			1	2										
Jūrmala							2	3			3							
Liepāja					1		2	2			1							
Rēzekne		1		1				3			2							1
Rīga	1		1	1	1		17	6			4		3	2		2	1	
Ventspils	1	1					1	1										
Republikas pilsētās:	2	4	2	3	2		26	17			10		3	2		2	1	1
Aizkraukles rajons:							2	2										
Alūksnes rajons:							1											
Balvu rajons:							2	1										
Bauskas rajons:		1					1	2				1						
Cēsu rajons:				1			2	4										1
Daugavpils rajons:				1	1		2	1										
Dobeles rajons:							1						1					
Gulbenes rajons:							2	1										
Jēkabpils rajons:	1	1		1			2	2			1							

2006.gada bērnu tiesību ievērošanas rādītāju salīdzinošā analīze

Jelgavas rajons:						2	1					1							
Krāslavas rajons:	1				1	1													
Kuldīgas rajons:	1			1	1		2												
Liepājas rajons:					2	3	4			1									
Limbažu rajons:						2	3												
Ludzas rajons:							1												
Madonas rajons:						1	1												
Ogres rajons:						1	2												
Preiļu rajons:					1	1													
Rēzeknes rajons:					1		1												
Rīgas rajons:					1	6	3			1	2								2
Saldus rajons:					1	3	1												
Talsu rajons:					1	2	1												
Tukuma rajons:						1	2												
Valkas rajons:						2													
Valmieras rajons:		1				1	2			1									
Ventspils rajons:					1	2	1	1											
Rajonos:	3	3	0	4	11	43	38	1		4	1	4							3
Valstī kopā:	5	7	2	7	13	69	55	1		14	1	7	2			2	1	4	

Lielākais konstatēto vardarbības gadījumu skaits ir vispārizglītojošās skolās 125 gadījumi, 69 gadījumos vienaudžu vardarbība, 55 gadījumos vardarbība no darbinieku puses. Rīgā konstatēti 17 gadījumi, kad bērni cietuši no vienaudžu vardarbības, bet Rīgas rajonā 6 gadījumos, pārējās pilsētās un rajonos konstatēti no 1 līdz 3 vardarbības gadījumiem.

Pēc konstatēto vardarbības gadījumu skaita vispārizglītojošajām skolām seko internātskolas, pirmsskolas un ārpusģimenes aprūpes iestādes.

Vienlaikus jāatzīmē, ka nav nevienas pilsētas vai rajona, kurā nebūtu konstatēti vardarbības gadījumi.

Ņemot vērā minēto, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija 2007.gadā jau realizējusi virkni pasākumu vardarbības mazināšanai. Aktualizēts jautājums par vardarbību mācību iestādēs, organizētas tikšanās ar pedagogiem, vecākiem un bērniem, kuru laikā sniegta

informācija par aktualitātēm bērnu tiesību aizsardzības jomā, pievēršot pastiprinātu uzmanību vienaudžu vardarbībai. 2007.gadā inspekcija izdevusi bukletu iecietības veicināšanai „Vai Jūs esat atšķirīgi?“, vienlaikus 2007.gada aprīlī organizētas radošās darbnīcas pedagogiem „Radoša pieeja konfliktsituāciju risināšanā”, 2007.gada maijā inspekcija rīkoja konferenci „Citāds bērns skolā”, 2007.gada jūnijā organizētas radošās darbnīcas ārpusģimenes aprūpes iestāžu audzinātājiem „Harmonisku attiecību veidošana bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādē”.

Otrs izplatītākais bērnu tiesību pārkāpumu veids bija **bērna tiesību uz dzīvību un attīstību apdraudējums**, t.i., pārkāpts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 7. pants, kas nosaka: Katram bērnam ir neatņemamas tiesības uz dzīvības un attīstības attīstību.

	ārpusģimenes aprūpes iestāde	internātskola	skola	pirmsskola	ģimene	citi (krīzes centri, cietumi, ārstniecības iestādes utt)
Daugavpils	2					
Jelgava	1	1			1	
Jūrmala						
Liepāja	2					
Rēzekne	1	1			1	
Rīga	2	2		1	6	
Ventspils						
Republikas pilsētās:	8	4		1	8	
Aizkraukles rajons:						
Alūksnes rajons:						
Balvu rajons:						
Bauskas rajons:		1				
Cēsu rajons:						
Daugavpils rajons:	1					
Dobeles rajons:						
Gulbenes rajons:					1	
Jēkabpils rajons:						
Jelgavas rajons:						
Krāslavas rajons:						
Kuldīgas rajons:			1	1		1
Liepājas rajons:	2		1			
Limbažu rajons:					1	
Ludzas rajons:						
Madonas rajons:						

Ogres rajons:				1		
Preiļu rajons:						
Rēzeknes rajons:			1			
Rīgas rajons:						
Saldus rajons:						
Talsu rajons:					1	
Tukuma rajons:						
Valkas rajons:					1	
Valmieras rajons:			1			
Ventspils rajons:						
Rajonos:	3	1	4	2	4	1
Valstī kopā:	11	5	4	3	12	1

Lielākajā daļā – 12 gadījumos konstatēts, ka attīstībai nelabvēlīga psiholoģiskā vide ir ģimenēs, bet 11 gadījumos ārpusģimenes aprūpes iestādēs, vienlaikus atsevišķos gadījumos konstatēta bērna atkarība no alkohola un citām apreibinošajām vielām.

Rīgā konstatēti 6 gadījumi ģimenēs, kad apdraudētas bērna tiesības uz dzīvību un attīstību, pārējās pilsētās un rajonos - pa vienam gadījumam. Atsevišķās pilsētās - Jūrmalā un Ventspilī, rajonos - Rīgas, Saldus, Ventspils (u.c. skatīt tabulā) nav konstatēti apdraudējumi bērna dzīvībai un attīstībai. Līdz ar to secināms, ka Kurzemē situācija ir nedaudz labākā kā pārējā republikā.

Vienlaikus secināms, ka bērnu attīstībai, gan ģimenēs (pilsētās 8, rajonos 4 gadījumi) gan arī ārpusģimenes aprūpes iestādēs (pilsētās 8, rajonos 3 gadījumi) nav nodrošināta attīstībai pietiekami labvēlīga psiholoģiskā vide.

Ņemot vērā minēto, inspekcija 2007.gadā ir ieplānojusi un organizē seminārus un tikšanās ārpusģimenes aprūpes iestāžu direktoriem un darbiniekiem. 2007.gada maijā tika organizēts seminārs par „Emocionālās un fiziskās vardarbības novēršanu iestādēs”.

Trešais izplatītākais bērnu tiesību pārkāpumu veids bija par to, ka **pārkāptas bērna sociālās tiesības**, t.i., pārkāpts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 12.pants, kas nosaka: (1) Bērnam ir tiesības apgūt profesiju un atbilstoši tai izvēlēties darbu. Profesijas apguve tiek nodrošināta izglītības iestādēs, bet bērniem, kuri sasnieguši 15 gadu vecumu un ir reģistrējušies kā bezdarbnieki – ar Valsts nodarbinātības dienesta starpniecību. (2) Bērnam ir tiesības uz bezmaksas veselības aprūpi, ko nosaka valsts programma. (3) Bērnam, kurš nesaņem pietiekamu vecāku aprūpi, ir tiesības uz valsts un pašvaldības sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem. (4) Katram bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam valsts un pašvaldība nodrošina Ministru kabineta noteiktās sociālās garantijas.

	ārpusģimenes aprūpes iestāde	internātskola	skola	pirmsskola	ģimene	citi (krīzes centri, cietumi, ārstniecības iestādes utt)
Daugavpils	1					
Jelgava						
Jūrmala						
Liepāja		1				
Rēzekne						1
Rīga	4				2	1
Ventspils						
Republikas pilsētās:	5	1	0	0	2	2
Aizkraukles rajons:						
Alūksnes rajons:						
Balvu rajons:						
Bauskas rajons:					1	
Cēsu rajons:			1			
Daugavpils rajons:	1					
Dobeles rajons:						
Gulbenes rajons:						
Jēkabpils rajons:	1					1
Jelgavas rajons:						
Krāslavas rajons:	1					
Kuldīgas rajons:	1					
Liepājas rajons:						
Limbažu rajons:	1					
Ludzas rajons:						
Madonas rajons:						
Ogres rajons:						
Preiļu rajons:	1	1				
Rēzeknes rajons:	1	1				
Rīgas rajons:					1	
Saldus rajons:						
Talsu rajons:						
Tukuma rajons:						
Valkas rajons:	1	1				
Valmieras rajons:	1					
Ventspils rajons:						
Rajonos:	9	3	1	0	2	1

Valstī kopā:	14	4	1	0	4	3
---------------------	----	---	---	---	---	---

Lielākoties tika pārkāptas bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu tiesības saņemt sociālās garantijas, – tādi bija 14 gadījumi ārpusģimenes aprūpes iestādēs, no tiem 4 gadījumi konstatēti Rīgā, pa vienam pārējās pilsētās un rajonos. Atsevišķos gadījumos pārkāptas bērnu tiesības uz valsts un pašvaldības sociālo palīdzību un pakalpojumiem, divos gadījumos bērnam nebija nodrošinātas tiesības dzīvot ģimeniskā vidē. Gadījumos, kad pārkāptas bērna sociālās tiesības: bāreņiem vai bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas, pašvaldības savlaicīgi nav nodrošinājušas dzīvojamo platību patstāvīgas dzīves uzsākšanai; pašvaldību sociālie dienesti un bāriņtiesas savlaicīgi nebija izvērtējušas situāciju bērnu bioloģiskajās ģimenēs, lai lemtu par bērnu tiesībām dzīvot ģimeniskā vidē.

2007.gadā bērnu tiesību ievērošanas pārbaudēs ārpusģimenes aprūpes iestādē īpaša uzmanība tiek pievērsta jautājumiem, kas skar sociālās garantijas, vai audzēkņi tiek informēti par viņu sociālajām garantijām sasniedzot pilngadību. Rīkotas tikšanās ar ārpusģimenes aprūpes iestāžu darbiniekiem.

2006.gadā inspekcija konstatēja 23 gadījumus, kad bija pārkāptas **bērna tiesības uz pilnvērtīgiem dzīves apstākļiem**, t.i., pārkāpts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. pants, kas nosaka: (1) Bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. (2) Bērnam ar fiziskiem un garīgiem traucējumiem ir tiesības arī uz visu, kas nepieciešams viņa speciālo vajadzību apmierināšanai. (3) Bērnam ir tiesības uz patstāvīgu dzīvesvietu.

	ārpusģimenes aprūpes iestāde	internātskola	skola	pirmsskola	ģimene	citi (krīzes centri, cietumi, ārstniecības iestādes utt)
Daugavpils						
Jelgava			1	1		
Jūrmala						
Liepāja						
Rēzekne		1				
Rīga			1	1	2	1
Ventspils						1
Republikas pilsētās:	0	1	2	2	2	2
Aizkraukles rajons:			1			
Alūksnes rajons:						

2006.gada bērnu tiesību ievērošanas rādītāju salīdzinošā analīze

Balvu rajons:						
Bauskas rajons:			1			
Cēsu rajons:			1			
Daugavpils rajons:		1				
Dobeles rajons:			1			
Gulbenes rajons:				1		
Jēkabpils rajons:		1				
Jelgavas rajons:				1		
Krāslavas rajons:		1				
Kuldīgas rajons:						
Liepājas rajons:						
Limbažu rajons:						
Ludzas rajons:						
Madonas rajons:						
Ogres rajons:			1		1	
Preiļu rajons:						
Rēzeknes rajons:						
Rīgas rajons:						
Saldus rajons:						
Talsu rajons:						
Tukuma rajons:			1			1
Valkas rajons:						
Valmieras rajons:			1			
Ventspils rajons:						
Rajonos:	0	3	7	2	1	1
Valstī kopā:	0	4	9	4	3	3

Analizējot secināms, ka skolās visvairāk konstatēti gadījumi, kad pārkāpts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pants. 9 gadījumos – atbilstoša un pilnvērtīga vide izglītības iestādē. 10 gadījumos nebija nodrošināta atbilstoša pajumte. Internātskolās 4 gadījumos, ģimenē un citās iestādēs kopā 6 gadījumi. Kā šo pārkāpumu piemērus jāmin situācijas: kad vecāki bērnus pamet uz vairākām stundām un dienām bez pieaugušo uzraudzības un aprūpes, tostarp, pārtikas un nepieciešamās, medicīniskās aprūpes; vecāki nepievērš uzmanību bērnu skolas apmeklējumam, sekmēm un uzvedībai; bērni apmeklē izglītības iestādes noguruši, smakojošā apgērbā un ar miesas bojājumiem.

Ārpusģimenes aprūpes iestādē 2006. gadā nav konstatēts neviens šāds gadījums.

Kurzemes pusē Jūrmalā un Liepājā, kā arī rajonos šādi gadījumi nav konstatēti vispār. Pārējos rajonos un pilsētās no 1 līdz 2 gadījumiem.

2007.gadā inspekcija uzsāka praktizēt „karsto telefonu”, kura laikā iedzīvotāji var zvanīt inspektoriem un runāt par aktuālajiem bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem. Vienlaikus inspekcija 2007.gadā organizē tikšanās ar Bāriņtiesām, sociālajiem dienestiem un bērnu tiesību aizsardzības speciālistiem, lai pārrunātu aktuālākos jautājumus bērnu tiesību aizsardzības jomā, kā arī uzlabotu esošo situāciju.

9 gadījumos inspektori konstatēja **bērnu tiesību uz izglītību un jaunradi apdraudējumu**, t.i., tika pārkāpts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 11. pants, kas paredz: (1) Valsts nodrošina visiem bērniem vienādas tiesības un iespējas iegūt izglītību atbilstoši katra spējām. (2) Bērnam ir tiesības uz bezmaksas pirmsskolas sagatavošanu, pamata un vidējo izglītību, kā arī arodizglītību. (3) Pie Latvijas mazākumtautībām piederošiem bērniem ir tiesības iegūt izglītību dzimtajā valodā atbilstoši Izglītības likumam. (4) Bērnam ir autortiesības, kā arī patenttiesības uz savu izgudrojumu. (5) Bērnam ir tiesības apgūt kultūras mantojumu un piedalīties tā aizsardzībā, kā arī attīstīt savas jaunrades spējas. Šo pārkāpumu vidū, kā piemēri, jāmin:

- izglītības iestāde sadarbībā ar vecākiem un pašvaldību speciālistiem nerisina jautājumu par bērna ilgstošiem skolas neattaisnotiem kavējumiem;

- bērniem ar īpašām vajadzībām (fiziskām vai garīgām) netiek nodrošināta atbilstoša vai pieejama mācību iestāde. Bērnam ar kustību traucējumiem pašvaldība nenodrošina specializētu transportu uz izglītības iestādi, kā arī izglītības iestāde nav pielāgota bērniem ar minētajiem traucējumiem;

- bērniem ar runas traucējumiem ierobežota iespēja piedalīties daiļlasīšanas konkursos;

- bērniem bija liegta iespēja apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādes, nepietiekamu vietu skaita dēļ.

Rīgā un Rēzeknē pa vienam gadījumam, Valkas rajonā 2 gadījumos, Limbažu, Rīgas, Saldus, Valmieras rajonā pa vienam gadījumam. Pirmsskolas izglītības iestādē nav konstatēts neviens šāds gadījums.

Inspekcija veiktajās pārbaudēs konstatēja 6 gadījumus, kad bija **pārkāptas bērna brīvības**, kas paredzētas Bērnu tiesību aizsardzības likuma 13. pantā, t.i.: 1) Bērnam ir tiesības brīvi izteikt savas domas, šajā nolūkā saņemt un sniegt jebkāda veida informāciju, tiesības tikt uzklautam, kā arī tiesības uz apziņas un ticības brīvību. Bērna reliģisko piederību nosaka vecāki. (2) Bērnam ir tiesības uz biedrošanās brīvību tiktāl, ciktāl tas neapdraud viņa veselību un dzīvību. (3) Bērnam ir tiesības piedalīties pašpārvaldē izglītības, kultūras un sporta jomā. Jebkurās citās jomās, kas skar bērna intereses, bērna viedoklim veltāma pienācīga vērība atbilstoši viņa vecumam un briedumam.

No minētajiem 6 gadījumiem 3 gadījumos konstatēts, ka pārkāptas bērna brīvības ārpusģimenes aprūpes iestādē, divos gadījumos skolā, bet vienā gadījumā pirmsskolā. Jāatzīmē, ka visi minētie gadījumi konstatēti rajonos- Bauskas 2, Cēsu 1, Limbažu 1, Preiļu 1 un Valmieras 1 rajonā.

2006.gadā inspekcija konstatēja divus **bērna tiesības uz individualitāti** pārkāpumus (Bērnu tiesību aizsardzības likuma 8. pants) – gadījumi, kad bija pārkāptas bērna tiesības uz savas identitātes saglabāšanu, un vēl vienā – pārkāpumi **bērna tiesību uz brīvo laiku** (Bērnu tiesību aizsardzības likuma 16. pants) nodrošināšanā.

2. 2006. gadā par normatīvo aktu pārkāpumiem piemērotās sankcijas

Inspekcijas amatpersonas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 236.¹² panta pirmo daļu sastāda administratīvo pārkāpumu protokolus un izskata administratīvo pārkāpumu lietas:

- par fizisku vai emocionālu vardarbību pret bērnu, ja tās ir izdarījušas valsts vai pašvaldību institūciju amatpersonas vai darbinieki (APK 172.² panta otrā daļa);
- par bērna nelikumīgu iesaistīšanu pasākumos (APK 172.³ pants).

2006. gadā inspektori sastādījuši trīs administratīvo pārkāpumu protokolus divus pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 172.² panta otrās daļas un vienu pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 172.³ panta pirmās daļas.

Vienā gadījumā personai piemērots naudas sods, vienā gadījumā lietvedība izbeigta, izsakot aizrādījumu, vienā gadījumā piemērots administratīvais sods – brīdinājums. Neviena no inspekcijas pieņemtajiem lēmumiem 2006. gadā nav pārsūdzēts.

Izskatīto administratīvo pārkāpumu lietu skaits ir neliels, jo inspekcija lielākoties iegulda darbu konstatēto pārkāpumu novēršanu un situāciju risināšanu, nevis pierādījumu vākšanu personu saukšanai pie atbildības. Tāpat jāņem vērā, ka gadījumos, kad notikusi fiziska vai emocionāla vardarbība iestādēs, bieži ir pamats izvērtēt, vai notikušajā nav Krimināllikuma 174.pantā minētā noziedzīgā nodarījuma pazīmes, līdz ar to informācija par pārkāpumu tiek nosūtīta izvērtēšanai tiesībsargājošām institūcijām.

Sniegtā informācija tiesībsargājošām institūcijām 2006.gadā:

	nosūtīta informācija tiesībsargājošām institūcijām	saņemts atteikums uzsākt kriminālprocesu	uzsākts kriminālprocess	kriminālprocess izbeigts
Daugavpils	1			
Jelgava				
Jūrmala				
Liepāja				
Rēzekne				
Rīga	1			
Ventspils				
Republikas pilsētās:	2			
Aizkraukles rajons:				
Alūksnes rajons:	2		2	1
Balvu rajons:				
Bauskas rajons:	2		2	1
Cēsu rajons:				
Daugavpils rajons:				
Dobeles rajons:				
Gulbenes rajons:				1
Jēkabpils rajons:				
Jelgavas rajons:				
Krāslavas rajons:				
Kuldīgas rajons:				
Liepājas rajons:	3	2	1	
Limbažu rajons:				
Ludzas rajons:				
Madonas rajons:				
Ogres rajons:				
Preiļu rajons:				
Rēzeknes rajons:				
Rīgas rajons:				
Saldus rajons:	1		1	
Talsu rajons:				
Tukuma rajons:				
Valkas rajons:				
Valmieras rajons:	3	3		
Ventspils rajons:				
Rajonos:	11	5	6	3
Valstī kopā:	14	5	6	3

Pēc bērnu tiesību ievērošanas pārbaudēs konstatētajiem normatīvo aktu pārkāpumiem 13 gadījumos nosūtīta informācija tiesībsargājošām iestādēm, 5 gadījumos saņemts atteikums uzsākt kriminālprocesu, bet 6 gadījumos uzsākts kriminālprocess.

Vairākos gadījumos pārkāpumus pieļāvušās personas pēc inspekcijas ieteikuma sodītas disciplināri.

Par bērnu tiesību pārkāpumiem piemērotie disciplinārsodi
2006.gadā:

	ārpusģimenes aprūpes iestāde	internātskola	skola	pirmsskola	citi (krīzes centri, cietumi, ārstniecības iestādes utt)
Daugavpils					
Jelgava					
Jūrmala					
Liepāja					
Rēzekne	1				
Rīga			2	2	
Ventspils					
Republikas pilsētās:	1		2	2	0
Aizkraukles rajons:					
Alūksnes rajons:					
Balvu rajons:					
Bauskas rajons:					
Cēsu rajons:					2
Daugavpils rajons:					
Dobeles rajons:					
Gulbenes rajons:					
Jēkabpils rajons:			1		
Jelgavas rajons:					
Krāslavas rajons:					
Kuldīgas rajons:					
Liepājas rajons:		1			
Limbažu rajons:					
Ludzas rajons:					
Madonas rajons:					
Ogres rajons:					
Preiļu rajons:					
Rēzeknes rajons:					

2006.gada bērnu tiesību ievērošanas rādītāju salīdzinošā analīze

Rīgas rajons:			1		
Saldus rajons:					
Talsu rajons:					
Tukuma rajons:			2		
Valkas rajons:					
Valmieras rajons:					
Ventspils rajons:					
Rajonos:	0	1	4	0	2
Valstī kopā:	1	1	6	2	2

Apkopojot informāciju par Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspektoru veiktajām bērnu tiesību ievērošanas pārbaudēm, kurās ieteikts piemērot disciplinārsodu, secināms, ka kopumā piemēroti 12 disciplinārsodi. Visvairāk disciplinārsodi piemēroti skolās – 6. Rīgā piemēroti kopumā 4 disciplinārsodi, Cēsu rajonā – 2, Tukuma rajonā – 2. Analizējot situācijas, kad iestādei ieteikts piemērot disciplinārsodus, ir vairāki gadījumi, kad darbinieks uzraksta atlūgumu un darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas savstarpēji vienojoties.

3.Secinājumi:

- Apkopojot konstatētos Bērnu tiesību aizsardzības likuma pārkāpuma gadījumus, secināms, ka Rīgā un Rīgas rajonā ir konstatēti visvairāk bērnu tiesību pārkāpumi. (Skatīt Pielikumu Nr.1.)
- 2006.gadā visbiežāk konstatēta vardarbība, pārkāpts BTAL 9.pants; otrs izplatītākais bērnu tiesību pārkāpums, kad pārkāpts BTAL 7.pants apdraudējums uz dzīvību un attīstību; trešais izplatītākais pārkāpums bija BTAL 12.pants, kad pārkāptas bērna sociālās tiesības; ceturtais, kad pārkāpts BTAL 10.pants, kas nosaka bērna tiesības uz pilnvērtīgiem dzīves apstākļiem; piektais izplatītākais pārkāpums bijis BTAL 11.pants, kas nosaka bērna tiesības uz izglītību un jaunradi, kam seko 13.pants, kas nosaka bērna brīvības, 8.pants, kas nosaka bērna tiesības uz individualitāti, 16.pants, kas nosaka bērna tiesības uz atpūtu un brīvo laiku.
- 2006.gadā nav konstatēti gadījumi, kad pārkāpts BTAL 14. un 15.pants, kuri nosaka bērna tiesības uz īpašumu un bērna tiesības uz aizsardzību no ekspluatācijas.
- Izvērtējot veikto pārbažu rezultātus, secināms, ka būtiskākie bērnu tiesību pārkāpumu cēloņi izglītības un ārpusģimenes aprūpes iestādēs ir:

2006.gada bērnu tiesību ievērošanas rādītāju salīdzinošā analīze

1. sociāli nelabvēlīgas situācijas bērnu ģimenēs,
 2. uzraudzības trūkums un saskarsmes problēmas,
 3. konfliktsituāciju risināšanas prasmju trūkums gan bērniem, gan darbiniekiem,
 4. nepietiekama uzmanības pievēršana vardarbības problēmai iestādēs,
 5. vāja sadarbība iestādes darbinieku un vecāku starpā,
 6. individuālas pieejas trūkums katra bērna personībai un vajadzībām.
- Nenoliedzami būtiskākā loma bērnu tiesību nodrošināšanā ir iestāžu un institūciju darbinieku izglītībā. Daudziem darbiniekiem trūkst zināšanu sociālajā jomā un pedagogijā, kā arī trūkst prasmju darbā ar bērniem. Konfliktsituāciju risināšanas un attiecību veidošanas prasmju trūkums veicina gan emocionālo, gan fizisko vardarbību starp bērniem un iestāžu darbiniekiem.
 - Savukārt pašvaldības iestāžu speciālistu neprofesionālās rīcības dēļ netiek nodrošinātas bērnu tiesības uz pilnvērtīgiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kā arī netiek ievērotas bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu tiesības uz sociālajām garantijām.

4. Ieteikumi atklāto problēmu risināšanā.

- 1) Bērnu tiesību pārkāpumus iestādēs varētu samazināt veidojot starpinstitucionālu un starpprofesionālu sadarbību, pedagogiem savlaicīgi iesaistoties bērnu problēmu risināšanā, pieaicinot sociālo pedagogu/darbinieku, psihologu, kā arī iestādes administrāciju un pašvaldības institūcijas (sociālo dienestu un bāriņtiesu).
- 2) Ņemot vērā minēto, inspekcija ir plānojusi veikt metodisko darbu:
 - aicinot izglītības un bērnu ārpusģimenes aprūpes iestāžu darbiniekus, un pašvaldību institūciju pārstāvjus uz kopīgām tikšanās reizēm, kurās tiktu pārrunātas aktualitātes bērnu tiesību jautājumos, kā arī sadarbības iespējas kopīgu problēmu risināšanā,
 - organizējot seminārus un radošās darbnīcas izglītības un bērnu ārpusģimenes aprūpes iestāžu darbiniekiem,
 - sniedzot ieteikumus izglītības un bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādēm iekšējās kārtības noteikumu izstrādāšanā un sociālā atbalsta darba organizēšanā.